

Izazovi izvrsnosti u visokom obrazovanju: iskustva mladih istraživača

Bojana Vignjević

Dr.sc. Marko Turk

Prof.dr.sc. Jasminka Ledić

Odsjek za pedagogiju

Filozofski fakultet u Rijeci

University of Rijeka

Ovo istraživanje provodi se u okviru projekta *“Kompetencijski profil akademske profesije: između novih zahtjeva i mogućnosti”* (APROFRAME) kojega podupire Hrvatska zaklada za znanost.

1. Izvrsnost u visokom obrazovanju
2. Kontekst istraživanja
3. Istraživačko pitanje
4. Metodologija
5. Preliminarni rezultati istraživanja

Izvrsnost u visokom obrazovanju (1/3)

- ▶ „...izvrsnost je mjerilo uspješnosti s obzirom na prethodno definirane standarde ” (ENQA, 2014, str. 21).
- ▶ „...izvrsnost je ključni izvor napretka i preživljavanja u kompetitivnom okruženju visokog obrazovanja u kontekstu prenošenja znanja, inovacija i patenata, upisnih kvota kao i prestiža u znanstvenoj zajednici te široj javnosti.” (Wangenge-Ouma i Langa, 2010, str.751)
- ▶ *izvrsnost podrazumijeva internacionalizaciju (kurikularna reforma, mobilnost profesora i studenata, administrativna suradnja i partnerstva) (Wang, Cheng i Liu (ur.), 2012)*

4 Izvrsnost u visokom obrazovanju (2/3)

Altbach (2004) - Karakteristike vodećih međunarodnih sveučilišta

- ❖ Izvrsnost u istraživanju
- ❖ Visokokvalitetni profesori
- ❖ Povoljni uvjeti rada
- ❖ Sigurnost radnog mjesta te dobra plaća i beneficije
- ❖ Odgovarajuća infrastruktura
- ❖ Adekvatno financiranje, uključujući predvidljivost iz godine u godinu
- ❖ Akademska sloboda i intelektualno stimulirajući kontekst
- ❖ Samoupravljanje fakulteta

Ruben, 2007 - Model izvrsnosti u visokom obrazovanju

- ❖ Izvrsnost u vođenju
- ❖ Određivanje svrhe i razvojnih planova u instituciji
- ❖ Određivanje korisnika i sastavnica
- ❖ Visoki standardi u obrazovnim programima i pruženim uslugama
- ❖ Ekspertiza djelatnika i povoljni uvjeti rada
- ❖ Evaluacija ishoda i korištenje informacija evaluacije
- ❖ Procjena postignuća tijekom vremena te u usporedbi s konkurencijom

APROFRAME: *Kompetencijski profil akademske profesije: između novih zahtjeva i mogućnosti*

III. projektna godina: Proces socijalizacije akademskih djelatnika (kvalitativno istraživanje)

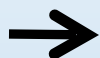
7 Istraživačko pitanje

Na koji se način kroz profesionalnu socijalizaciju usvajaju važni implicitni i eksplicitni elementi akademske profesije?

8 Metodologija istraživanja (1/3)

Cilj istraživanja

Ispitati iskustva akademskih djelatnika u Hrvatskoj o načinu stjecanja važnih znanja i kompetencija kroz proces profesionalne socijalizacije

9 Metodologija istraživanja (2/3)

- ▶ **UZORAK:** 33 sudionika istraživanja sa svih javnih sveučilišta u Hrvatskoj, zastupljena sva znanstvena područja, jednaka zastupljenost muškaraca i žena
- ▶ **POSTUPCI I INSTRUMENTI PRIKUPLJANJA PODATAKA:** protokoli intervjuja – fenomenologija (uvid u osobna iskustva sudionika istraživanja tijekom profesionalne socijalizacije te značenja koja pridaju pojedinim iskustvima) i narativ (prikupljanje povijesnih iskustava odnosno biografije sudionika istraživanja)
- ▶ **OBRADA I ANALIZA PODATAKA:** MAXQDA softver za obradu i analizu kvalitativnih podataka

- ▶ Izazovi povezani s derogiranjem izvrsnosti
- ▶ Izazovi povezani s produktivnošću
- ▶ Izazovi povezani s negativnom umreženošću i korumpiranošću
- ▶ Izazovi povezani s vrednovanjem rada u nastavi

Ako je netko ne znam, hm... organizirao ne znam, konferenciju znanstvenu 3 godine za redom, to se vrednuje. Recimo... Vjerojatno ne na neki opipljiv način, ali ono, u kontaktu s ljudima, ono, kao, kad se spominje netko tko ima nekakvu karijeru, kad je ozbiljniji prema poslu... To se neformalno osjeti. Tko je ima ozbiljniji..., ovaj tamo ništa ne radi, on samo šeta okolo, ma pusti ga... On odrađuje svoj posao i povrh toga još on je super, treba mu uvaliti posla. To je taj stav. On je pouzdan, njemu se treba obratit kad nešto treba napraviti, on je dobar kad treba nekog zabavljati kad dođe netko izvanka sjedit s njima i ...ono. Recimo na taj način no, al to je sve neformalno. Ništa formalno da će ovak pouzdan ne znam, dobiti 10 posto veću plaću il da će ga netko javno pohvaliti ili nešto. A ovome će reć, nemoj samo šetat, moraš i malo radit. (TZ 35)

Kad neki mladi čovjek organizira neki veliki međunarodni znanstveni skup, mislim da je to stvar koja bi se trebala vrednovati. Ili kad mladi čovjek uredi neku monografiju. Evo, sad smo imali, kolegica je uredila monografiju za desetu godišnjicu osnutka fakulteta. To nekako prođe sve onako...hvala, dobro, ali...hvale se ljudi koji dobiju projekte, ali isto na razini, evo, dobili su projekt i čestitamo im. (HZ 16)

Pa iz vanka institucija izgleda puno ozbiljnija. Ozbiljnija, to je moža gruba riječ, prejaka riječ. Nego, kad netko dolazi izvanka misli da je to puno strože hijerarhijski, ono, sve ozbiljnije, ono mora bit sve u 10:00 gotovo ono, ako je dogovoreno i takve stvari, znači. To je ono moja impresija na početku, onda s vremenom kako uđete u sustav, vidite da to baš nije tako. Tako da oni koji su...koji se hoće provlačiti, idealno se mogu provlačit, praktički, odradit ono minimalno minimalno. (TZ 35)

13 Izazovi povezani s derogiranjem izvrsnosti (3/3)

Mislim da ovdje u Hrvatskoj neće se u nikakvom smjeru, barem ovo što se mi bavimo, jer nekako je uvijek isto. I pred 10, i pred 20 godina. Ja vjerujem da je vani to malo ipak...drugačije rade. Ali mi nemamo ljude, dakle, za ovo s čime se ja bavim. I kapaciteta. Mislim da je par ljudi se može u cijeloj državi nabrojati koji bi mogli nešto opako napraviti. Tako da ovdje možete biti na sigurnom jako dugo godina s jednim običnim prosjekom. (BZ 31)

Ovaj, da to ipak dolazi sa nekih viših instanci, znači da ovisi o novcima, da ovisi o tome kako zapravo pokrenuti pravilnicima, ne znam više ni čemu, a moraš do kraja izmaksirati svoj ugovor, nema redovnog napredovanja, znači što se time potiče? Osrednjost. Osrednjost što bi se reklo. Ako neko ima uvjete za redovitog profesora nakon dvije godine u zvanju, pa zašto ne bi dobio, ajmo to nagraditi. (HZ 38)

To što je sadržaj - nema veze! Bitno je da se pompa neka oko toga digne, da se pravimo da nešto znamo, a zapravo ne znamo ništa. (DZ 1)

14 Izazovi povezani s produktivnošću

Mislim, top znanstvenik je onaj, među onih top, top, među, ne znam, najcitiraniji u tom području, kojeg svi citiraju. I kažu on je autoritet. Znači jako, jako teško. Ali nekakav, ajmo reć prosječan znanstvenik koji dobro poznaje to područje, danas nije neki problem. Problem je možda probiti se u ove top časopise... (TZ 35)

Pa mislim da dosta teško. E sad zašto? Možda sam djelomično odgovorila na to pitanje. Prvo evo recimo ako gledam znanstveno. Teško je uspjet upravo iz tog razloga jer teško ostvarujemo tu znanstvenu produktivnost koja se od nas očekuje. (BTZ 11)

Treba ti sve više novaca za nekakve analize koje se moraju odraditi. Cijela ta priča oko tih publikacija i radova, sad se to toliko zaoštrava, znači uglavnom moraš plaćati da ti uopće objave rad odnosno ako nemaš projekt s čim da ga platiš, to nisu male cifre. (PZ 40)

Izazovi povezani s negativnom umreženošću i korumpiranošću (1/2)

Ovi međusobno se nominiraju, glasuju, dobivaju nagrade za znanost od Grada, od ovog, od onog, novčane, ovakve-onakve, za nešto što ni nije znanost, ali jednostavno sjede u tim povjerenstvima pa si međusobno: "Ja ću tebi dati nagradu, ti meni". A ovaj 'ko nije, 'ko je izvan toga, 'ko je pobunjenik - taj, eto, i u poznim godinama i u onim velikim godinama radnog staža i sa znanstvenim radovima koji su priznati u svijetu, koji radi sa UNESCO-m, s ovim, s onim... Nema. Ono. Onako. (DZ 1)

Trajalo je 6 mjeseci borbe da bi oni meni dopustili da ja branim doktorat. Samo zato, eto, što sam se ja previše žurila. Paralelno, kolega kojemu ističe rok za doktorirati na Fakultetskom vijeću traži da mu se produži rok za doktorat – to prođe glatko, ono, to je najnormalnije, nitko, on je normalan a ja sam frik, ja sam problematičan slučaj. (BZ 12)

Izazovi povezani s negativnom umreženošću i korumpiranošću u sustavu (2/2)

Mislim da je to ono, ja tebi, ti meni, mislim da su oni sami sebi dovoljni. Neki jesu u političkim strankama, neki nisu. Možda se poznaju i privatno, van fakulteta, čini mi se da da, ali ne znam... (BTZ 36)

Još ima jedan pristojni dio koji se, ajde, bavi znanošću, jednom malom dijelu je stvarno stalo do nastave i do studenata, jednom dijelu je stalo do znanosti, ostatak tu životari, i jedan ružan dio sve to skupa koristi za nekakve svoje borbe moći i krađu novaca i nažalost uvijek upravljaju s cijelom pričom, uvijek su ti koji su najglasniji, i koji uvijek tlače ostatak, igra se po njihovim pravilima, ne igra se po pravilima onih koji su sposobni i uspješni, mislim uspješni u znanosti i u edukaciji, nego se igra po pravilima onih koji samo spletkare i gledaju gdje će oni preuzeti vlast i moć i gdje će oni za sebe spremi tisuću kuna.. (BZ 12)

Što je najveća paranoja kod toga je da ti možeš odličan CV i dalje netko može imat bolje veze. I to je... (HZ 4)

Izazovi povezani s (ne)vrednovanjem rada u nastavi

Znači to je, a sada ovo drugo, hoćeš li biti dobar nastavnik, hoćeš li ti biti korektan - to je stvar nekakve tvoje osobne satisfakcije. Nitko nikada nije..., ovaj, to znači nije uvjet za napredovanje. Osim, kažem, te neke općenite ankete. (BZ 29)

I mene nitko neće sada dvije godine pitat, hoće koliko sam nastave održala, ali moja budućnost ovdje ne ovisi o tome koliko nastave sam ja održala, nego koliko sam ja članaka napisala, na koliko konferencija sam išla, koju sam suradnju ostvarila i tako dalje. (PZ 24)

Mislim da se nastava uopće ne vrednuje, ne samo u mom području nego nigdje u Hrvatskoj. Barem ja nemam dojam da je tako, možda griješim, ono, možda griješim. Ali svakako bi to na neki način trebalo vrednovati. Ne znam, ono, davna, davna ideja moga mentora je da bi, ono kao, praktično neprovediva, da bi znanstvenike, nastavnike na sveučilištima trebalo vrednovati i platiti onoliko koliko njihovi diplomirani studenti plaćaju poreza. Hahaha. (TZ 35)

18 Završne misli

- Izvrsnost se nužno ne cijeni.
- Biti izvrstan znači biti izuzetno produktivan i objavljivati u relevantnim časopisima.
- Negativna umreženost te korumpiranost obezvrijeđuju kriterije izvrsnosti.
- Rad u nastavi nije kriterij izvrsnosti i napredovanja.

Hvala na pažnji

Bojana Vignjević

e: bojana.vignjevic@ffri.uniri.hr

**Odsjek za pedagogiju
Filozofski fakultet u Rijeci**

